

Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2025. (II. 14.) önkormányzati rendelete

a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 12/2007. (III. 23.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a természetvédelmi jogszabályoknak, valamint a jogalkotásról és a jogszabályszerkesztésről szóló jogszabályoknak való megfelelés érdekében módosítja az önkormányzati rendeletet.

[2] Sárvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet 6. §-ában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el.

1. §

A helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 12/2007. (III. 23.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) bevezetője helyébe a következő preambulum lép:

„Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének jelen rendelet megalkotásával a célja az, hogy a védelemre érdemes helyi természeti területeket és természeti emlékeket kijelölje és meghatározza a fenntartásuk, kezelésük szabályait annak érdekében, hogy azok, mint helyi természeti örökség a jelen és a jövő nemzedékei számára is fennmaradjanak. Sárvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el.”

2. §

Az Ör. 5. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Sárvár város közigazgatási területén található helyi jelentőségű természetvédelmi területeket e rendelet 1. melléklete tartalmazza.

(2) Sárvár város közigazgatási területén található helyi jelentőségű természeti emlékeket e rendelet 2. melléklete tartalmazza.”

3. §

Az Ör. 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A helyi jelentőségű természeti emlékek és területek fenntartása során a tulajdonosnak, a kezelőnek, illetőleg a használónak a természetvédelmi kezelési tervben foglaltakat kell végrehajtani.”

4. §

(1) Az Ör. 10. § címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § [A védett természeti emlékek, területek fenntartásának, kezelésének anyagi fedezete]”

(2) Az Ör. 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A védetté nyilvánított természeti emlékek kezeléséhez, fenntartásához, bemutatásához, helyreállításához szükséges költségek fedezetéről az önkormányzat éves költségvetésében, valamint a helyi környezetvédelmi alap útján gondoskodik.”

5. §

(1) Az Ör. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

(2) Az Ör. 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.

6. §

Hatályát veszti az Ör.

- a) 1–4. §-a,
- b) 6. §-a,
- c) 7. § (1) bekezdése,
- d) 8. és 9. §-a,
- e) 11. § (1) bekezdése.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Sárvár, 2025. február 14.

Kondora István
polgármester

Dr. Szijártó Valéria
címzetes főjegyző

Kihirdetési záradék:

A rendelet a mai napon kihirdetésre került.

Sárvár, 2025. február 14.

Dr. Szijártó Valéria
címzetes főjegyző

„1. melléklet a 12/2007. (III. 23.) önkormányzati rendelethez

Sárvár város közigazgatási területén található helyi jelentőségű természetvédelmi területek

1. Rába-holtág a Sztatmár-erdőben

Helyrajzi szám: 021/3

Területe: 6,1 ha

Művelési ág: kivett

Tulajdonos: Magyar Állam

Kezelő: Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Vízügyi Igazgatóság

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A város közigazgatási területén fennmaradt holtágak nagyon különböző állapotúak, és sokféle igénybevételnek kitéttek. Értékük – különösen a nyílt vízzel rendelkező holtágak esetében – nemcsak természetvédelmi, hanem mezőgazdasági, rekreációs és környezetvédelmi szempontból is felbecsülhetetlen.

A Sztatmár-erdő területén egy több száz méter hosszú, élővízű holtág húzódik. A nyílt vízfelszínen, úszó és legyökerező hínárfajok tenyésznek (pl. keresztes és bojtos békalencse, víziboglárka, sárga vízitők, békatutaj) a szárazulatra került parti zónában iszapnövények telepedtek meg (békabuzogány, torzsika boglárka, vízi hídör, nyílfű). A korábbi évekhez képest jelentős mértékben terjed a holtág két oldalát kísérő harmatkásás. A holtág déli oldalán lévő idős gyertyános-tölgyest a meder vonalában végig letermelték. Ma a keleti oldalon keskeny puhafaliget jellegű sáv után fekete dió (*Juglans nigra*) telepítés található. Közötte keskeny sávban spontán terjed az akác (*Robinia pseudoacacia*) és a bálványfa (*Ailanthus altissima*). A holtág északi csücskének déli partján lévő keményfa ligetben egy idős magyar tölgy (*Quercus frainetto*) található.

A holtág a kételtűek számára fontos szaporodó helynek számít, valamint a vízimadaraknak táplálkozó- és élőhelyül szolgál.

A Rába szabályozása miatt a holtág vízutánpótlása jelenleg a csapadékra és a talajvízre korlátozódik. Az utóbbi évek csapadékszegény időjárása felgyorsította a holtág feltöltődési folyamatait. A nyílt vízfelület csökkenése és a part menti növényzet (nád, harmatkása, gyékény) egyre nagyobb térhódítása figyelhető meg.

A kiemelkedő természeti értéket jelentő holtág hosszútávú megőrzése a védetté nyilvánítással biztosítható.

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A természetközeli állapot hosszútávú fenntartása

1.2. A biológiai sokféleség és a védett növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. Holtág revitalizációja

2.2. A környező erdőterület felújítása őshonos fafajokkal

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. A holtág vízutánpótlásának biztosítása

3.2. A kezelési tevékenységeket, munkálatokat a vízi vagy vízhez kötődő fajok életfeltételeinek biztosítása mellett kell elvégezni

2. Várpark

Helyrajzi szám: 2/1

Területe: 6,3 ha

Művelési ág: kivett, közpark

Tulajdonos: Sárvár Város Önkormányzata

Kezelő: Sárvár Város Önkormányzata

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A város központjában a Nádasdy-vár egykori vizesárka helyén létesített több mint 6 hektáros parkosított terület a sárváriak és a turisták közkedvelt tartózkodási helye.

A park helyén az 1800-as évek elején még vizenyős, mocsaras terület volt. IV. Ferdinánd eszterházi uralkodó 1803 és 1822 között megkezdte a mocsaras terület lecsapolását és a terület parkosítását. Az 1853. évi tagosítási térképen már a vár főbejárata felőli oldalon egy rendezett park körvonalai láthatók.

A Várpark mai formáját 1931-ben nyerte el. A parkosítás Biczó Elemér szombathelyi főmérnök tervei alapján, Eöry Vilmos városbíró irányításával és a Szépítő Egylet közreműködésével zajlott. Korabeli képek tanúsága szerint a parkban virágágyások, rózsalugas, zenepavilon és gyermekek játszótér is létesült.

A park felújítására 1965-ben a VÁTI gondozásában intézkedési terv készült. 1968-ban a Sárvár várossá avatása tiszteletére a vár körüli parkot a Szombathelyi Kertészeti Vállalat újította fel.

Jelenleg a Várparkban közel 50féle fás szárú taxon különböző korú és méretű egyede található. Ezek közül az alábbiak kiemelt figyelmet érdemelnek:

Piramistölgy (*Quercus robur* 'Fastigiata')

A Várparkban több nagy méretű példány található. Feltehetően az 1931-es parkosításkor lettek elültetve.

Ámbrafa (*Liquidambar styraciflua*)

A Tinódi emlékmű közelében található egy nagyméretű példánya. Jellegzetes alakú levele őszen sárgára színeződik.

Mocsári tölgy (*Quercus palustris*)

A Várparkban egy különösen szép, szabályos koronájú példány található. Jellegzetessége, hogy őszen a lombja pirosra színeződik.

Juharlevelű platánok (*Platanus x hybrida*)

A Várpark területén az egykori alakulótér körül és a zenepavilon környékén találhatjuk közel 100 éves példányait. Foltokban leváló világos kérgével hatalmas lombkoronájával impozáns megjelenést nyújt.

Mocsárciprusok (*Taxodium distichum*)

Lombhullató fenyőféle. A Várparkba az 1931-es parkosításkor több csoportban telepítették. A kedvező termőhelyi viszonyok miatt hatalmasra növekedtek. Különösen szép látványt nyújtanak az őszi lombszíneződéskor izzó vörös színűre változó leveleikkel.

A Várparkban található fa taxonok jegyzéke

Tudományos név	Magyar név
Acer negundo	Zöld juhar
Acer platanoides 'Crimson King'	Vérjuhar
Acer pseudoplatanus	Hegyi juhar
Aesculus hyppocastanum	Bokrétafa (Vadgesztenye)
Aesculus x carnea	Pirosvirágú bokrétafa
Alnus cordata	Szívlevelű éger
Alnus glutinosa	Enyves éger
Alnus incana	Hamvas éger
Betula pendula	Bibircses nyír
Carpinus betulus	Gyertyán
Carpinus betulus 'Fastigiata'	Oszlopos gyertyán
Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa
Corylus colurna	Törökmogyoró
Fagus sylvatica	Bükk
Fagus sylvatica 'Atropurpurea'	Vérbükk
Fagus sylvatica 'Fastigiata'	Oszlopos bükk
Fraxinus americana	Fehér (amerikai) kőris
Fraxinus excelsior	Magas kőris
Fraxinus angustifolia	Keskenylevelű kőris
Fraxinus ornus 'Mecsek'	Gömbkőris
Ginkgo biloba	Páfrányfenyő
Gleditsia triacanthos	Lepényfa
Gleditsia triacanthos 'Skyline'	Lepényfa
Liquidambar styraciflua	Amerikai ámbrafa
Liriodendron tulipifera	Tulipánfa
Magnolia kobus	Kobusi liliomfa
Ostrya carpinifolia	Komlógyetyán
Phellodendron amurense	Amúri parásfa
Picea abies	Lucfenyő
Pinus nigra	Fekete fenyő
Platanus x hybrida	Juharlevelű platán
Quercus imbricaria	Zsindelyes tölgy
Quercus frainetto	Magyar tölgy
Quercus palustris	Mocsár tölgy
Quercus robur	Kocsányos tölgy
Quercus robur 'Fastigiata'	Piramistölgy
Quercus rubra	Vörös tölgy
Salix alba 'Tristis'	Szomorúfűz
Sophora japonica	Japánakác
Taxodium distichum	Mocsárciprus
Tilia cordata	Kislevelű hárs
Tilia x 'Henryana'	Hárs hibrid
Tilia platyphyllos	Nagylevelű hárs
Tilia tomentosa	Ezüsthárs
Zelkova serrata	Japán gyertyánszil

A Várpark természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A történeti kertekre jellemző térszerkezet és növényállomány megőrzése, fenntartása
- 1.2. A biológiai sokféleség, a növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a madarak fészkelésére, táplálkozására
- 1.3. A közművelődés, ismeretterjesztés, a szabadidő természetes környezetben történő kulturált eltöltésének elősegítése

2. Természetvédelemi stratégiák

- 2.1. A park többfunkciós jellegének erősítése
- 2.2. A terület természetvédelmi és közpark funkciója közötti összhang biztosítása.
- 2.3. Az idős és beteg fák egészségi állapotának javítása, diagnosztikai és gyógyító módszerek alkalmazása
- 2.4. A természetvédelmi célkitűzéseket szolgáló hatékony, színvonalas biológiai és műszaki jellegű parkfenntartási tevékenységek elvégzése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. A parkban lévő fák kezelését az elszáradt ágak levágásával, sebkezeléssel kell végezni
- 3.2. A parkban lévő élő fák kivágására csak indokolt esetben (pl. balesetveszély elhárítása) kerülhet sor
- 3.3. A kivágott fa tuskóját a talajban kell hagyni.
- 3.4. A kivágott fák pótlásáról gondoskodni kell.
- 3.5. A füvesített területek rendszeres nyírását el kell végezni
- 3.6. A hulladékok rendszeres gyűjtéséről, elszállításáról gondoskodni kell
- 3.7. Gondoskodni kell a közpark sétaújtjainak gyommentes állapotban tartásáról, a balesetmentes közlekedés feltételeiről, a közpark létesítményeinek rendszeres karbantartásáról.
- 3.8. Gondoskodni kell a területen található idős, kerttörténeti jelentőséggel rendelkező faegyedek kataszterének elkészítéséről.

3. A Csónakázó-tó melletti Parkerdő

Helyrajzi szám: 1182/6

Területe: 12,9418 ha

Művelési ág: kivett, közpark

Tulajdonos: Sárvár Város Önkormányzata

Kezelő: Sárvár Város Önkormányzata

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Csónakázó-tó Vadkert felőli oldalán egy idősebb erdőrészlet található. A Parkerdő az önkormányzat legnagyobb összefüggő területű természetes állapotokat őrző közparkja. Közjóléti, rekreációs szerepe kiemelkedő jelentőségű. Cönológiailag nehezen besorolható, mivel eredeti fajkészlete emberi behatásra mára már jelenősen megváltozott. Állományalkotó fái a kocsányos tölgy, magas kőris és a gyertyán, de szálsként megtalálható benne a platán, a bükk, a fekete dió és a vörös tölgy is. Az idős magas kőrisek és kocsányos tölgyek megléte azonban arra enged következtetni, hogy egy egykori keményfás ligeterdő maradványa. Ezt támasztja alá a gypsintjének lágyszárú növényzete is.

Legszebb látványt tavasszal nyújtja az erdő, amikor a talaj felszínét teljesen virágba borítják a kora tavaszi évelők. Legnagyobb számban a hóvirág (*Galanthus nivalis*), berki és bogláros szellőrózsa (*Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*), sárga tyúktaréj (*Gagea lutea*) és a tüdőfű (*Pulmonaria officinalis*) virítanak, de kisebb csoportokban megjelennek a szagos müge (*Galium odoratum*), a kapotnyak (*Asarum europaeum*), odvas és ujjas keltike (*Corydalis cava*, *C. solida*) virágai is. Az erdő madárállománya a közeli Csónakázó-tóval együtt jelentős.

A Parkerdő természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A biológiai sokféleség, a növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a madarak fészkelésére, táplálkozására
- 1.2. A közművelődés, ismeretterjesztés, a szabadidő természetes környezetben történő kulturált eltöltésének elősegítése

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A természetvédelmi célkitűzéseket szolgáló hatékony, színvonalas biológiai és műszaki jellegű parkfenntartási tevékenységek elvégzése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. Az elszáradt és balesetveszélyes fák kivágása csak szálalással és vegetációs időszakon kívül történhet.
- 3.2. Élő fák kivágására csak indokolt esetben (pl. balesetveszély elhárítása) kerülhet sor.
- 3.3. Telepítés csak őshonos tájbaillő fajjal történhet
- 3.5. A hulladékok rendszeres gyűjtéséről, elszállításáról gondoskodni kell
- 3.6. Gondoskodni kell a közpark sétaújtjainak gyommentes állapotban tartásáról, a balesetmentes közlekedés feltételeiről, a közpark létesítményeinek rendszeres karbantartásáról.

4. A Csónakázó-tó melletti felhagyott téglagyári agyaggödör

Helyrajzi szám: 1247/1

Területe: 9,0481 ha

Művelési ág: kivett agyaggödör

Tulajdonos: Sárvár Város Önkormányzata

Kezelő: Sárvár Város Önkormányzata

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A területet az 1960-as évek végéig a Sárvári Téglagyár anyagnyerő helyként hasznosította, melyet a tevékenység befejezését követően rekultiváció nélkül hagyott hátra. A felhagyott agyaggödörrel semmiféle hasznosítás, műszaki beavatkozás nem történt. Az azóta eltelt idő alatt a terület spontán módon növényzettel betelepült. A fás szárú növények közül elsősorban fűz, nyár és éger telepedtek meg. Az aljnövényzetben főleg zavarástűrő és inváziós fajok uralkodnak (aranyvessző, csalán, szeder). Az agyagkitermelés előtt a terület potenciális vegetációja ártéri ligeterdő vagy gyertyános-kocsányos tölgyes erdő lehetett. Erre utal a szomszédos parkerdő gazdag tavaszi geofiton aljnövényzete (*Galanthus nivalis*, *Gagea lutea*, *Corydalis cava*, *Anemone ranunculoides*, *Anemone nemorosa*). A terület mélyebb részein a csapadék és talajvíz hatására időszakosan kiszáradó mocsarasodó, vízállásos foltok alakultak ki, amelyek szaporodó helyül szolgálnak a kétéltű fajoknak. Itt él a ritka védett mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állománya. Az utóbbi években a védett hód (*Castor fiber*) is megjelent a területen.

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Természetes élőhelyek kialakítása és fenntartása
- 1.2. A terület vízutánpótlásának biztosítása
- 1.3. A védett állat- és növényfajok életfeltételeinek biztosítása különös tekintettel a mocsári teknősrre, és a terület madárállományára

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A természetvédelmi célú bemutatást, a rekreációt és ismeretterjesztést segítő beruházások támogatása
- 2.2. Az arra alkalmas területrészek a természetközeli állapotok megőrzése, a pótlásokkal megsegített természetes újulat támogatása, az őshonos fafajokból álló, cserjékben gazdagabb állományrészek kialakítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. Az idegenhonos növények visszaszorítása
- 3.2. Az elszáradt és balesetveszélyes fák kivágása csak vegetációs időszakon kívül történhet
- 3.3. Élő fák kivágására csak indokolt esetben (pl. balesetveszély elhárítása) kerülhet sor.
- 3.4. Telepítés csak őshonos, tájba illő fajokkal történhet.

5. Hatvany-Deutsch kastély parkja

Helyrajzi szám: 1101/7

Területe: 4,7 ha

Művelési ág: kivett

Tulajdonos: Molnár Csaba

Kezelő: Molnár Csaba

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A kastélyt báró Hatvany Béla építtette 1898-99-ben családjá nyári tartózkodási helyéül. A park létesítésére vonatkozóan írásos források nem állnak rendelkezésre, de a korabeli képek tanúsága szerint egyidős a kastéllyal. A kastélytól északi irányba fekvő keményfás ligeterdő részeivel tájképi kertet alakítottak ki.

A parkban több idős és nagyméretű fa – főleg kocsányos tölgy és magas kőris – található, amelyek még az egykori ligeterdő maradványai lehetnek. Erre utal a park tavaszi lágyszárú geofiton aspektusa, amely faji összetétele megegyezik a közeli Szatmár-erdőével.

A park növényállományának megőrzése érdekében helyi védelme indokolt.

A kastélypark természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A kastélypark természeti, kert- és kultúrtörténeti értékeinek megőrzése
- 1.2. A történeti kertekre jellemző stílusjegyek, térszerkezet és növényállomány megőrzése, fenntartása.
- 1.3. A biológiai sokféleség biztosítása, különös tekintettel a madarak fészkelésére, táplálkozására.

2. Természetvédelemi stratégiák

2.1. A természetvédelemi célkitűzéseket szolgáló hatékony, színvonalas biológiai és műszaki jellegű parkfenntartási tevékenységek elvégzése

3. Természetvédelemi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. Élő fa kivágására csak indokolt esetben (pl. balesetveszély elhárítása) kerülhet sor

3.2. Fészkelési, költési időszakban a kezelési tevékenységek során fokozottan figyelni kell a fészkek biztonságára.

3.3. Madár- és denevérodúk kihelyezésével, gondozásával, az odvas fák védelmével biztosítani kell e fajok életfeltételeinek javítását.

3.4. Park rekonstrukcióját kertészeti terv alapján lehet elvégezni

6. Bajti erdőrészlet

Helyrajzi szám: 0417

Terület: 115 ha

Művelési ág: erdő

Tulajdonos: Magyar Állam

Kezelő: Szombathelyi Erdészeti Rt.

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

Sárvár külterületi részén, az Ostffyasszonyfára tartó útról leágazva, a bajti erdészeti csemetekert (ERTI Kísérleti Telep) mellett (Sarolta-majori Berek) található egy viszonylag nagyobb kiterjedésű kevert állományú gyertyános-kocsányos tölgyes és keményfa ligeterdő maradvány számos, hatalmas kocsányos tölgy (*Quercus robur*) egyeddel. A 24-25 db. kb. 190-200 éves kocsányos tölgy egyed 24 méter magas és 640 cm törzskerületű. Az óriási egyedek több mint a fele már elpusztult, lábon száradva áll vagy tartós esőzések után felázott talajból egy heves szélvihar kidöntötte. A területet korábban legelőerőként használták, ahol az idős tölgyegyedek szabálytalanul, szétszórva álltak és a legelő állatok számára nyújtottak deleléskor árnyékot. Az idős fákat tisztelet övezte, „banyafának” nevezték és évszázadokon át megőrizték a kivágástól. A terület korábbi, legelőerdő jellegét igazolja az állomány korcsoport szerinti megoszlása. További bizonyíték, hogy az idős tölgyek a törzsüknél kezdve ágasak, amely szabadállásban való növekedést feltételez.

A legeltetés felhagyása után az üde élőhelynek megfelelő keményfaliget erdő, a szárazabb hátaikon gyertyános-hársas verődött fel az idős tölgyegyedek köré. Jelenleg a területen ez a kevert, másodlagos cönoszisztematikailag nehezen besorolható erdő látható.

A legszebb látványt tavasszal nyújtja az erdő, amikor a talaj felszínét teljesen virágba borítják a kora tavaszi évelők. Legnagyobb számban a hóvirág (*Galanthus nivalis*), a csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), berki és bogláros szellőrózsa (*Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*), sárga tyúktaréj (*Gagea lutea*) és a tüdőfű (*Pulmonaria officinalis*) virítanak, de kisebb csoportokban megjelennek a galambvirág (*Isopyrum thalictroides*), a kapotnyak (*Asarum europeum*), odvas és ujjas keltike (*Coridalis cava*, *C. solida*) virágai is.

Természetvédelemi kezelési terve

1. Természetvédelemi célkitűzések

1.1. A biológiai sokféleség, a növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a madarak fészkelésére, táplálkozására

1.2. A közművelődés, ismeretterjesztés, a szabadidő természetes környezetben történő

kulturált eltöltésének elősegítése

2.Természetvédelemi stratégiák

2.1. A természetvédelmi célkitűzéseket szolgáló hatékony, színvonalas biológiai és műszaki jellegű fenntartási tevékenységek elvégzése

2.2. Természetközeli erdőállomány hosszú távú megőrzése

3.Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. Idegenhonos fajok terjedésének megakadályozása

3.2. Holtfa elszállításának tilalma.

3.3. A hulladékok rendszeres gyűjtéséről, elszállításáról gondoskodni kell”

„2. melléklet a 12/2007. (III. 23.) önkormányzati rendelethez

Sárvár város közigazgatási területén található helyi jelentőségű természeti emlékek

1. Álló-kút forrás

Helyrajzi szám: 0171

Tulajdonos: Sárvár város Önkormányzata

Kezelő: Sárvár város Önkormányzata

Rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

Sárvár város külterületén a Szombathely felé vezető 88-as számú közúttól nem messze a szántóföldi táblák között egy természetes mélyedésben tör a felszínre egy rétegforrás. A terület földrajzi értelemben a Rába-völgy és a Rábai teraszos síkság határán fekszik. A forrás a topográfiai térképeken név megjelölése nélkül látható. A forrást a Sáriban lakó emberek „Álló-kút” néven ismerik.

A kút történetéről írásos forrásokkal nem rendelkezünk, de bizonyos, hogy az ember letelepedésekor már ismert volt, mivel a korai települések mindenkor ivóvíz (forrás) közelében létesültek. Ezt támasztják alá a közeli régészeti feltárás során talált leletek is. A forrás közvetlen közeléből az elmúlt évek ásatásai során egy római őrtorony, egy útállomás, egy temető maradványai és a római út egy szakasza kerültek elő.

Az Álló-kút a későbbi idők során is fontos ivóvízforrásnak számított a sári nép számára, mert a mezőkön dolgozó emberek innét hordák a vizet, s nem a messzebb fekvő településről. A visszaemlékezések szerint az 1930-as években készült el a téglából rakott kútház. A forrás vizét pedig betonozott nyílt csatornával vezették el.

A forrás védelme az élőhely megőrzése szempontjából, tájképi és helytörténeti jelentősége miatt is fontos.

Álló-kút forrás természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A forrás természeti, kultúrtörténeti értékeinek megőrzése.

1.2. A biológiai sokféleség, a védett növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A területen megjelenő agresszíven terjeszkedő ártéri gyomnövényzetet vissza kell szorítani, terjedését meg kell akadályozni

2.2. A területen gondoskodni kell a rendszeres hulladékgyűjtésről és elszállításról.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. A forrás környékének rendezése kaszálással.

3.2. Az illegális hulladék lerakásának megakadályozása

3.3. A vízelvezető árokban lévő növényzet eltávolítása.

3.4. A forrástól 50 m-en belül a műtrágya és szerves trágya használatának tilalma.

2. Kocsányos tölgy a Vadkertben

Helyrajzi szám: 1176/8

Tulajdonos: Sárvári Vadkert ZRt.

Kezelő: Sárvári Vadkert ZRt.

Rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Vadkertben számos, figyelemre méltó kort, méretet elért idős fa található Sárvár közigazgatási határain belül. Ezek közül kiemelendő a Vadkert major bejárata mellett álló hatalmas kocsányos tölgy (*Quercus robur*). Mellmagasságban mért törzskörmérete 529 cm. A Vadkert kemping területén még további idős fák (főleg kocsányos tölgyek) találhatóak, amelyek a Vadkerti egykori fás legelő maradványfáinak tekinthetők.

A fa egyedi védelmét idős kora, hatalmas mérete, valamint kiemelkedő tájképi értéke indokolja.

A természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. Az idős fa egyedi védelme, tájképi értékeinek megőrzése.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A fa egészségi állapotának megőrzése, javítása

2.2. A fa tájképi környezetének megőrzése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. A fa kivágásának tilalma

3.2. Az elszáradt ágak, fagyönggyel fertőzött ágak levágása

3.3. Sebkezelés

3.4. A fa környezetének rendezése, rendszeres kaszálása

3. Gárdonyi úti parkban álló kocsányos tölgy

Helyrajzi szám: 195/10

Tulajdonos: Sárvár város Önkormányzata

Kezelő: Sárvár város Önkormányzata

Rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

Sárvár város belterületén a Gárdonyi és Deák utcák által határolt parkban áll egy nagy méretű idős kocsányos tölgy (*Quercus robur*). Törzskörmérete: 338 cm. Méretben ugyan elmarad a Vadkerti és a Bajti-erdőben található tölgyektől, azonban a város belterületén ilyen méretű és korú fa kurióznak tekinthető.

A természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. Az idős fa egyedi védelme, tájképi értékeinek megőrzése.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A fa egészségi állapotának megőrzése, javítása

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. A fa kivágásának tilalma

3.2. Az elszáradt ágak, fagyönggyel fertőzött ágak levágása

3.3. Sebkezelés

3.4. A fa környezetének rendezése, rendszeres kaszálással”